

ETICKÝ KODEX

ASOCIACE KLINICKÝCH LOGOPEDŮ ČESKÉ REPUBLIKY Z.S. (AKL ČR Z.S.)

Úvod

Etický kodex vznikl na základě obecných etických principů a etické praxe, je určený pro členy AKL ČR z.s. logopedy a klinické logopedy.

Etický kodex AKL ČR z.s.:

- definuje a ustanovuje etické chování člena AKL .
- je podkladem pro řešení sporných otázek, vzniklých ve vztahu člena AKL a klienta, ale i člena AKL a jiného odborníka
- dbá na dodržování etických pravidel je důležitou podmínkou důvěryhodnosti členů AKL
- je závazný pro všechny členy AKL ČR z.s. a doporučením pro odborníky klinické logopedie, kteří nejsou členy AKL ČR z.s.

Člen AKL je zodpovědný za dodržování Etického kodexu a zachovávání profesionality v klinické praxi.

Etické principy by měly být vnímány jako základ běžné praxe.

Etická komise AKL ČR z.s. je zodpovědná za řízení změn Etického kodexu. Cílem změnového řízení je udržení stavu kodexu v souladu s vývojem oboru klinické logopedie .

Etická komise zapracovává do Etického kodexu změny na návrh člena AKL ČR z.s., Rady AKL ČR z.s., popřípadě na základě vlastního podnětu Etické komise. Návrhy schválí členské shromáždění dle ustanovených pravidel schvalování.

Etická komise AKL ČR z.s. se věnuje řešení kárných provinění členů spolku, která mohou spočívat v porušení stanov AKL ČR z.s., Etického kodexu AKL ČR z.s. a interních norem spolku .

Po dobu řešení provinění jsou členové Etické komise, tak i ostatní členové volených orgánů vázáni mlčenlivostí.

Etická komise AKL ČR z.s. působí také jako kontrolní orgán v dodržování etických principů. Pokud se Etická komise dozví o jakémkoliv podezření nebo zjistí, že dochází k porušení etických principů členem AKL ČR z.s., má právo žádat od dotyčného podání vysvětlení k dané situaci, případně pohledů všech zúčastněných stran konfliktu. Výsledek šetření oznámí písemně nařčenému jedinci. Pokud Etická komise zjistí, že došlo k porušení etických principů podá na dotčeného kárnou žalobu.

Etická komise AKL ČR z.s. má také funkci podpůrnou pro všechny členy AKL ČR z.s. V případě nejasností a otázek ohledně etiky v oboru je tento orgán nápomocný konzultovat dané otázky a může vydat oficiální vyjádření ke konkrétní kauze, kterou řeší člen AKL ČR z.s.. Z takového vyjádření je pak oprávněna abstrahovat obecný princip, který začlení do Etického kodexu.

§ 1 Obecné zásady a kompetence

- 1.** Povinností člena AKL je pečovat o zdraví v nejširším slova smyslu a to u jednotlivce, rodiny a jiné skupiny v souladu se zásadami lidskosti a v duchu úcty ke každému člověku, s ohledem na jeho důstojnost a jedinečnost, bez jakékoliv diskriminace. Aktivity a zákroky, které by s tímto byly v rozporu, nesmí přímo ani nepřímo iniciovat, či se na nich podílet.
- 2.** Člen AKL je povinen znát zákony a závazné předpisy platné pro výkon jeho povolání a dodržovat je.
- 3.** Člen AKL vykonává pouze činnost, ke které má potřebnou kompetenci a je užitečná pro klienta.
- 4.** Pokud člen AKL uzná, že případ přesahuje jeho kompetence, odešle klienta k jinému profesionálovi nebo naváže spolupráci s jiným odborníkem. Případně přijme potřebná opatření ke zvýšení své kompetence.
- 5.** Člen AKL dodržuje standardy své profese a spolupracuje dle potřeby s Etickou komisí AKL ČR z.s..
- 6.** Člen AKL s kvalifikací K3 může mít funkci školitele, supervizora pro ostatní kolegy. Udržuje vysoký standard vzdělání, sděluje své zkušenosti, používá nejnovější a vědecky podložené informace s cílem podpořit profesní růst studentů, školenců, kolegů.
- 7.** Člen AKL je povinen se celoživotně vzdělávat, aby byl způsobilý poskytovat svou péči kvalifikovaně. Sleduje nejnovější vývoj ve svém oboru i oborech příbuzných, které souvisí s jeho povoláním.
- 8.** Člen AKL neprovádí úkony nebo postupy, ke kterým nemá vzdělání.
- 9.** Člen AKL jedná tak, aby terapeutické úsilí bylo směřováno ku prospěchu klienta. Poskytuje terapii a diagnostiku dle intervalů stanovených aktuální legislativou.
- 10.** Člen AKL nevyužívá svých profesních a osobních vztahů a vztahu terapeut-klient k prosazování vlastních zájmů a potřeb.
- 11.** Člen AKL je povinen zabránit zneužití logopedických metod a postupů nebo jejich zveřejnění tam, kde by mohlo dojít k jejich používání bez odborných předpokladů (postgraduální studium, atestace atd.).

12. člen AKL chrání svou práci a profesi obecně před situacemi, které by poškozovaly obor klinické logopedie nebo členy AKL ČR.

13. člen AKL je rodilý mluvčí v českém jazyce a nebo český jazyk dokonale ovládá.

14. člen AKL je plně kompetentní k samostatné práci při diagnostice a terapii narušené komunikační schopnosti, ale není jeho náplní práce učit český jazyk cizince žijící v ČR.

§ 2 Odpovědnost vůči klientům

1. člen AKL v rámci své odbornosti a v souladu s aktuálním stavem poznání v klinické logopedii provádí preventivní, diagnostické, terapeutické postupy, které pro klienta považuje za nejvhodnější.

Nesmí doporučovat a provádět odborné úkony z důvodů zjištěných, v situaci vlastní podjatosti a úkony, které nejsou indikovány nebo k nim není kompetentní.

2. Logoped ve zdravotnictví má právo vést praxi s pacienty se všemi diagnózami NKS pod supervizí školitele.

3. člen AKL má právo odmítnout péči o klienta z odborných, pracovních, nebo osobních důvodů. V případě, že klienta odmítne, navrhne klientovi jinou formu péče a situaci, v rámci svých možností, ošetří s minimalizací negativního dopadu na klienta.

4 člen AKL je povinen zachovávat mlčenlivost, a to i v případě úmrtí klienta. Této povinnosti jej může zbavit pouze klient, nebo jeho zákonný zástupce písemným prohlášením, pokud to není v rozporu se zájmem klienta.

6. člen AKL je povinen věnovat patřičnou pozornost vyhotovení odborných logopedických zpráv, posudků, potvrzení a doporučení. Údaje v nich obsažené musí souhlasit se skutečností, být formulovány přesně a jednoznačně a musí dostát formálním nárokům.

7. člen AKL je povinen srozumitelně informovat klienta nebo zákonného zástupce o povaze problému, o zamýšlených odborných postupech, o prognóze a dalších důležitých okolnostech. Nepříznivé informace citlivě zvažuje. Zadržování informací o nepříznivé prognóze je záležitostí odborně podložené úvahy a svědomí. V případě potřeby by měl být s klientem sepsán informovaný souhlas.

8. člen AKL je povinen informovat klienta nebo zákonného zástupce o jejich právech, očekávání a omezení v klinicko-logopedické terapii.

9. člen AKL je po celou dobu trvání terapie zodpovědný za udržení rolí terapeut – klient, terapeut zákonný zástupce na úrovni, kterou si situace žádá.

10. Pokud nabízí člen AKL přímou terapii narušené komunikační schopnosti v jiném než českém jazyce, musí jej dostatečně ovládat. Konečné posouzení vhodnosti jazykové výbavy logopeda je na klientovi, resp. jeho zákonném zástupci.

11. Pokud člen AKL musí přerušit či ukončit odbornou pomoc, ať z osobních či odborných důvodů, může být dle svých možností nápomocen zajistit klientovi další odbornou péči, pokud o ni klient bude stát.

12. člen AKL je povinen informovat klienta o způsobu úhrady a výši poplatků za odborné služby nehrzené z veřejného zdravotního pojištění.

13. Fyzický kontakt je klinicko-logopedické praxi orientován výhradně ke prospěchu klienta a vyžaduje profesionální reflexi. Jediným zájmem v případě fyzického kontaktu je užitek pro klienta. Klient nebo zákonný zástupce musí být o metodách/postupech vyžadující fyzický kontakt detailně poučen a vždy musí souhlasit, popřípadě doporučujeme sepsat informovaný souhlas.

§ 3 Důvěrnost

1. člen AKL respektuje klienta jako rovnocenného partnera se všemi občanskými právy a povinnostmi, včetně jeho zodpovědnosti za své zdraví.

2. člen AKL nesmí jakýmkoliv způsobem zneužívat ve vztahu ke klientovi jeho důvěru a závislost.

3. člen AKL respektuje a chrání důvěrné informace získané při logopedické praxi. Uveřejnění důvěrných informací, videozáznamů, fotografií či jiných dat získaných při terapii pouze s písemným souhlasem klienta nebo jeho zákonného zástupce. člen AKL učiní všechna opatření potřebná k ochraně klientovy totožnosti.

4. Klinicko-logopedická praxe je vykonávána ve zdravotnickém zařízení, zřízeném v souladu s platnými předpisy, kde je zároveň respektováno soukromí a intimita klientů.

5. Klinicko-logopedická praxe může být vykonávána pouze ve zdravotnickém zařízení nebo ve výjimečných a odůvodněných případech v domácím prostředí imobilního klienta. V prostorách školských zařízení je možné praxi vykonávat pouze po rekolaudaci prostor na zdravotnické zařízení a schválení provozního řádu.

6. Pokud chce člen AKL získat relevantní informace o klientovi od jiného odborníka nebo instituce, zohledňuje práva klienta daná národním právem.

7. člen AKL bere na vědomí právo klienta nebo zákonného zástupce nahlížet do dokumentace, v souladu s platnými právními předpisy.

8. Pokud veřejné nebo soukromé instituce požadují informace týkající se klienta, člen AKL dodržuje právní normy.

§ 4 Etické postupy ve spolupráci s jinými odborníky

1. člen AKL je povinen konstruktivně spolupracovat s jinými odborníky, informovat je pravdivě o svých zjištěních, respektovat jejich kompetence.

2. člen AKL vykonává svou práci osobně. Zastupován může být jen dočasně a to logopedem splňujícím potřebné odborné předpoklady a znalosti problematiky klienta i prostředí.

§ 5 Odpovědnost vůči účastníkům výzkumu

1. Výzkumný pracovník respektuje důstojnost a chrání nedotčenost účastníků výzkumu.

2. Výzkumný pracovník zná zákony, předpisy a profesní standardy regulující provádění výzkumu.

3. Zpracování a uvedení výzkumných údajů musí být vždy s písemným souhlasem poučeného a plně informovaného klienta.

4. Účastník výzkumu musí být informován o rozsahu, postupech, metodách, cílech, vlastním podílu, možném riziku výzkumu.

5. Na obrazovém materiálu se zásadně neuvádějí jména, iniciály ani žádná evidenční čísla klienta.

6. Pokud je výzkum eticky ošetřený, může klinický logoped umožnit výzkumnému pracovníkovi přístup k potřebným datům.

§ 6 Inzerce

1. člen AKL může přiměřeným způsobem informovat veřejnost o poskytovaných službách.

Informace musí být pravdivé, přesné a jednoznačné.

2. Členové AKL ČR z.s. se mohou veřejně vykazovat členstvím v AKL ČR z.s..

3. Inzerce nesmí obsahovat srovnávací prohlášení. Inzerce nesmí implikovat, že poskytované služby jsou efektivnější než služby poskytované jinými kolegy či institucemi.

§ 7 Kárné řízení vedené se členy AKL (dle stanov).

Etická komise se nezabývá anonymními podněty. Je vázána mlčenlivostí, proto není riziko zveřejnění jména navrhovatele.

1. Číslo jednací je číslem dokumentu týkající se konkrétního projednávaného případu a slouží pouze pro přehlednost archivace dokumentů.

2. Telefonické záznamy – z důvodu možného doložení důkazních informací k projednávaným kauzám, mohou obě strany (etická komise AKL ČR i člen AKL ČR) nahrávat telefonické konzultace a to popředchozím upozornění a odsouhlasení oběma stranami. V případě, že nedojde k oboustrannému odsouhlasení nahrávky, budou informace podané touto cestou považovány za bezpředmětné.

3. Platnost výstupů z jednání, z kárného řízení a usnášeníschopnost Etické komise AKL ČR je podmíněna přítomností nadpoloviční většiny členů Etické komise AKL ČR.

4. V případě, že návrh na kárné řízení podá jiný orgán (Rada AKL ČR, Revizní komise AKL ČR), vede toto kárné řízení Etická komise AKL ČR.

5. V případě řešení stížnosti má Etická komise AKL ČR následující možnosti postupů:

a/ obeslání člena AKL ČR s vyzněním, že na něj byla stížnost podána, sdělení, co je jejím obsahem. Požádat člena o jeho písemné stanovisko, dle jeho reakce případně navrhnout osobní setkání k podání vysvětlení.

b/ v případě, že člen nebude adekvátně reagovat, EK podá návrh na kárné řízení v rámci AKL. Nebo předá výsledek řízení Radě AKL, která může podávat podněty k dalšímu jednání mimo AKL.

c/ uzavření kauzy s písemným vyzněním obou stran a Rady AKL ČR

6. V případě návrhu osobního projednání případu k podání vysvětlení, je datum tohoto setkání určeno Etickou komisí AKL ČR - nejlépe po dohodě s dotčeným členem AKL - nejpozději do 30 dnů od přijetí stížnosti do rukou Etické komise AKL ČR.

7. Neúčast člena AKL ČR pozvaného na osobní jednání k podání vysvětlení nebo pozvaného na kárné řízení, je omluvena pouze ze závažných důvodů, písemně doložených k rukám Etické komise AKL ČR. Na základě těchto skutečností je Etickou komisí AKL ČR zvolen náhradní termín.

8. Případné náklady spojené s projednáváním stížnosti si všichni účastníci hradí sami. (Všichni zúčastnění by měli mít zájem na zachování etiky a důstojnosti profese klinického logopeda).

9. Při projednávání stížnosti má EK právo oslovit všechny zúčastněné. Pokud stav věci bude vyžadovat stanovisko soudních znalců, dalších odborníků mimo AKL, EK předá spis radě AKL a ta požádá o stanoviska odborníky mimo AKL.

10. Každý účastník kárného řízení má právo na počátku projednávání případu, (tj. po obelání vyrozumění) písemnou formou zažádat o výměnu některého z členů Etické komise AKL ČR, z důvodu možné předpojatosti a osobních vztahů, aby bylo zachováno nezávislé projednávání daného případu. Náhradního člena Etické komise vybírá Rada AKL ČR.

11. Účastníci řízení nesmí žádným způsobem ovlivňovat ostatní zúčastněné po celou dobu trvání řízení, jsou povinni podporovat jeho důstojný průběh. V opačném případě má Etická komise AKL ČR právo navrhnout kárné řízení bez odkladu.

12. Etická komise nemá povinnost sdělit totožnost oznamovatele nařčené osobě, pokud si to oznamovatel nepřeje z důvodu práva na ochranu.

V Průhonicích dne 20.10.2023